

NaturErhvervstyrelsen

Center for Fiskeri

Sendt elektronisk.

Vingsted den 24. marts 2014.

Vedrørende Danmarks Sportsfiskerforbunds høringssvar til "Udkast til strategi for bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i Danmark 2014-2020" j.nr. 12-7133-000001.

Danmarks Sportsfiskerforbund takker for muligheden for at kommentere udkast til strategi for bæredygtig akvakultur i Danmark 2014-20.

Strategien skal udarbejdes i hvert af medlemslandene efter reformen af den fælles fiskeripolitik er vedtaget. Det er et krav at medlemsstaterne udarbejder en national flerårig strategi for bæredygtig udvikling af akvakultursektoren. Det er i Danmark NaturErhvervstyrelsen, Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen der har udarbejdet udkast til Strategien. Formålet med strategien er at anvise retning for en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i Danmark frem mod 2020.

EU-Kommissionen har udarbejdet retningslinjer med fokus på: administrative procedurer, fysisk planlægning, konkurrencedygtighed og lige vilkår. Strategien tager udgangspunkt i de eksisterende miljømæssige- og erhvervsmæssige reguleringsrammer og finansielle rammer, og forudsætter overholdelse af vandrammedirektivet og de nationale vand- og naturplaner, herunder kravet om ikke-forringelse af miljøets tilstand.

Danmarks Sportsfiskerforbund hilser med glæde at der er taget dette initiativ. Vi mener der eksisterer et godt grundlag i Akvakulturudvalgets anbefalinger fra 2010. Disse anbefalinger bør justeres på enkelte områder, specielt i forhold til at inddrage de sidste 4 års erfaringer og viden.

Det er unikt i EU, at vi i Danmark har grønne organisationer sammen med erhvervsinteresser i f.eks. Akvakulturudvalget der sammen forsøger at finde enighed om fælles anbefalinger. Det var Danmarks Naturfredningsforening sammen med DSF, der var inviteret med i Akvakulturudvalgets arbejde, og begge organisationer har siden været løbende inddraget i dialogen om akvakultur. Senest i foråret 2013 med deltagelse i Workshop forud for strategiudarbejdelsen, og efterfølgende i møde om strategien.

På workshopen og efterfølgende møder gjorde DSF det klart, at vi så mange og store udfordringer i forhold til at udarbejde en bæredygtig akvakulturstrategi. Uagtet, at vi anerkender at der er opnået mange forbedringer med de moderne ferskvandsanlæg, der har frigjort sig helt eller delvist fra vandløbenes vand. Disse anlæg som afsætter et meget mindre miljøaftryk, ved en meget større produktion, har virkelig gjort en forskel. Men erhvervet og myndighederne er langt fra i mål.

At der nu skal udarbejdes en bæredygtig strategi, må som første mål sikre, at der for alvor speedes op i processen med at implementere ny teknologi, samt at myndighederne får styr på miljø- og vandindvindingstilladelser på eksisterende anlæg. Der er stadig ca. 75 produktionsanlæg langs de danske vandløb, som endnu aldrig har fået en miljøgodkendelse. Der er stadig mange spærrende opstemninger, der forhindrer de naturlige fiskebestande i at skabe en selvreproducerende bestande, fordi de spærrer for fiskenes vandring op- og nedstrøms i vandløbene. Der er ofte et sammenfald mellem manglende miljøgodkendelse, og manglende passage forbi de spærrende opstemninger, der benyttes til vandindvinding af åens vand.

I Udkastet er beskrevet at strategien er udarbejdet med udgangspunkt i de eksisterende miljømæssige- og erhvervsmæssige reguleringsrammer og finansielle rammer, og forudsætter overholdelse af vandrammedirektivet og de nationale vand- og naturplaner, herunder kravet om ikke-forringelse af miljøets tilstand.

Med disse rammer in mente, og da vi må konstatere, at der er endog meget store udfordringer der skal løses før der med den nuværende produktion er målopfyldelse på natur- og miljøområdet, kan det være vanskeligt at se hvordan målene i strategien kan opfyldes.

For overfladevand og kystvand ud til 1 sømil fra land (vandrammedirektivet) taler basisanalysen fra januar 2013 sit tydelige sprog – det står meget dårligt til med miljøtilstanden i det danske vandmiljø.

Derfor virker det også overambitiøst, at det er Regeringens mål, at produktionen af fisk og skaldyr i dansk akvakultur er forøget med 50 % i 2020, mens kvælstofbelastningen pr. produceret enhed kun skal reduceres med 25 % i 2020.

Danmarks Sportsfiskerforbund opfordrer derfor at Regeringen melder ud hvordan den har forestillet sig at der skal kompenseres for en stigning i belastningen med 12 ½ % - og det alene for kvælstof, hertil kommer ekstra fosfor, mens BI5 belastningen er behændigt udeladt.

Forudsætter strategien f.eks. en vækst i produktion i netbure med fisk uden rensning (havbrugene) er der en stor belastning med iltforbrugende slam, som lokalt forringer miljøets tilstand.

I strategien står:

For havbrug er der ikke sket samme kraftige reduktion af næringsstofpåvirkning. Havbrugene kan ikke umiddelbart etablere en direkte renseforanstaltning til at reducere deres næringsstofpåvirkning. I stedet må anvendes andre "indirekte" rensningsforanstaltninger.

Den eneste mulighed disse havbrug kan kompensere for den massive udledning af næringssalte og foderrester og fækalier, er ved kompensationsopdræt af tang og muslinger. Der er reelt og konkret en række fundamentale problemer med disse såkaldte kompensationsopdræt, som endnu ikke er afklaret.. Det drejer sig blandt andet om effektiviteten af tang- og muslinge anlæg. Dette forhold er dårligt belyst, ligesom der er en lang række uafklarede produktionsproblemer. Det er ikke ordentlig belyst – endsige dokumenteret, hvordan man vil producere, håndtere, høste, forarbejde og distribuere de enorme mængder af muslinger, som må være en konsekvens, hvis ikke havbrug skal på land.

Der er desuden problemerne med kompensationsanlæggenes virkning på det lokale miljø. Det drejer sig om den rest"energi" som muslinger leverer i form af fækalier. Der er registreret store områder med iltvind under muslinge anlæg. Hertil er der problemer med kompensationsanlæggenes beskygning af f.eks. ålegræs på bunden.

På det marineområde ser vi derfor ikke at strategien forholder sig til opfyldelse af EU's Havstrategidirektiv, og realistisk forklarer hvordan Regeringen har tænkt sig at opnå målopfyldelse, med en øget produktion. Hvad skal begrænses hvis akvakulturerhvervet skal vokste?

DSF anser det for urealistisk, at der udenfor 1 sømylegrænsen fra kysten, er at der er "god miljøtilstand" i alle europæiske havområder senest i 2020. Midlet til at opnå god tilstand er udarbejdelse af havstrategier med målsætninger for natur og miljø, overvågningsprogrammer og indsatsprogrammer." Målet er med andre ord at sikre en bæredygtig udvikling og udnyttelse af havene til gavn for os og de fremtidige generationer.

Men der er desværre langt igen, før Danmark kan opfylde disse mål. Miljøtilstanden i alle de indre danske havområder syd for Anholt er dårlig. Vi skal helt op til Læsø før miljøtilstanden bliver moderat, og god er miljøtilstanden først langt oppe i Skagerrak.

Vi finder ikke at der i tilstrækkeligt omfang er redegjort for disse udfordringer, i det foreliggende udkast til en akvakulturstrategi.

Fra Udkastet

"Truslerne er ikke mindst udfordringerne med at finde de rette placeringer både på land og til vands for udvidelse af produktionen og håndteringen af miljøkravene vedrørende udledning af Næringsstoffer mv."

"En udvidelse af havbrugsproduktionen forudsætter overholdelse af vandrammedirektivet, de Nationale vandplaner og naturplaner samt havstrategidirektivet. Ny produktion indenfor vandplanernes reguleringsområde med miljømålet "god økologisk tilstand" (dvs. ud til en sømil fra basislinjerne) vil som udgangspunkt forudsætte fuld kompensation for merudledningen af kvælstof/næringssalte. Udenfor vil disse områder ny produktion eventuelt kunne tillades uden Kompenserende foranstaltninger. Ny produktion skal dog i begge tilfælde stadig vurderes i forhold til både habitat- og havstrategidirektiverne og andre interesser. Det skønnes, at der med udpegning af "havbrugszoner" frem mod 2020 vil blive grundlag for etablering af ny havbrugsanlæg med en samlet produktionskapacitet på op imod 10.000 tons fisk".

Vi frygter, at man med strategien øger forureningen, og mange års miljøforbedringer vil derved blive afskrevet, og kystturismen vil falde, uagtet at der et stort vækstpotentiale for bæredygtig turisme langs Danmarks 7.000 km lange kyststrækning.

Det rekreative fiskeri med fiskestang er en ikke uvæsentlig indtægt til samfundsøkonomien med en omsætning der ifølge Fødevarerministeriets undersøgelse fra 2009 omsatte for mere end 2,7 milliarder årligt.

Danmarks Sportsfiskerforbund finder det også særdeles problematisk at placere åbne burfiskeanlæg i havområder, hvortil det offentlige har investeret betydelige beløb til reduktion af næringsstoffer i form af spildevandsrensning. Det er ikke samfundsmæssigt en omkostningseffektiv strategi at fjerne kvælstof og fosfor fra spildevand i rensningsanlæg, og samtidigt give tilladelse til store nye udledninger af samme stoffer fra andre. I hvert fald ikke uden en politisk klar tilkendegivelse af, hvorfor man træffer disse valg.

Det er endvidere tankevækkende at en ny produktion eventuelt kan tillades uden kompensationsopdræt, hvis det blot foregår udenfor 1 sømil fra basislinjen. Samt at blot der udpeges "havbrugszoner" frem mod 2020, vil der blive grundlag for etablering af nye havbrugsanlæg med en samlet produktionskapacitet på op imod 10.000 tons fisk" uden at det præciseres, hvordan den øgede belastning skal håndteres. Det kræves de nødvendige kvælstofkvoter fjernes fra andre brancher, som det også er beskrevet i anbefalingerne fra Akvakulturudvalget.

"Vurderingen af placering på land er mere kompleks end på havet, fordi der ofte er væsentligt flere interesser at tage hensyn til. Kommunerne, der er administrerende myndighed, vil med fordel kunne indarbejde potentielle lokaliteter i kommuneplanlægningen og lade akvakultursektoren indgå i kommunens erhvervsstrategi og/eller de regionale vækstplaner".

DSF påskønner at myndigheder skal hjælpe med at indarbejde potentielle lokaliteter i kommuneplanlægningen, så det gør placering på land sagsbehandlingsmæssigt nemmere, men DSF er meget uenig i at fordi de forurenende havbrug bliver placeret på havet, er der færre interessenter at tage hensyn til. Det mener vi at forløbet omkring havbrugene ved Horsens Fjord er et tydeligt eksempel på.

"Danmark indtager p.t. en international førerposition indenfor fiskeopdræt i recirkulering, og vi har således et enestående udgangspunkt for at sikre os en betydende del af det hastigt voksende verdensmarked for denne teknologi. Markedet tiltrækker sig stadig større bevågenhed fra store, internationale koncerner. Med samhørende forskning, udvikling og innovation og den kobling mellem teori og praksis, som traditionelt har fundet sted herhjemme, vurderes det, at Danmark også fremadrettet har gode muligheder for at bibeholde en international førerposition".

Forsætter Udkastet og:

"Regeringen vil understøtte fortsat udvikling og forbedring af produktionsmetoder, teknologi og foder til akvakultursektoren.

Regeringen vil sammen med interessenterne arbejde for en opdatering og fælles forankring af prioriteringerne af forsknings-, udviklings- og innovationsaktiviteterne for akvakultur, første gang i 2014 og herefter hvert andet år.

Regeringen vil sammen med interessenterne arbejde for at styrke samarbejdet mellem erhverv, forskningsmiljøer og andre relevante parter".

"Regeringen vil arbejde for, at støtte til investeringer i konkurrencedygtige og miljøeffektive teknologier med henblik på reduceret miljøbelastning og økonomisk optimering af produktionen, herunder investeringer i økologisk produktion eller nye mere miljøeffektive produktionsformer prioriteres, under hensyntagen til den samlede prioritering i det kommende fiskeriudviklingsprogram 2014-2020".

"Miljøstyrelsen har sammen med DI og AquaCircle allerede etableret et velfungerende partnerskab, der har til formål at øge eksporten af teknologi. Partnerskaber omfatter en lang række nøgleaktører inden for branchen og videns institutioner. Konkret er en række danske udstyrsleverandører via partnerskabet ved at etablere et demonstrationsprojekt i Vietnam, der ligesom Europa ønsker at udvide deres akvakultur. Projektet går under navnet VIDATEC (Vietnamese Danish Aquaculture Technology Excellence Center)".

Efter offentliggørelse af udkastet til strategi, har vi fundet et såkaldt White Paper med titlen:

"Rethinking aquaculture to boost resource and production efficiency", der er udgivet af The Rethink Water network and Danish Water Forum White Papers, Copenhagen – udgivet 2014..

Danmarks Sportsfiskerforbund opfordrer til at denne publikation, der er imponerende i beskrivelsen af den know-how vi besidder i Danmark indenfor den moderne akvakulturteknologi, bør inspirere og indgå i strategien, inden den endelige akvakulturstrategi sendes ud i færdig form.

Afslutningsvis vil vi opfordre til at de landbaserede saltvandsopdræt får mere opmærksomhed i strategien. Der eksisterer anlæg i fuld skala til opdræt af laks. Vi får ofte oplyst af erhvervet, at regnbueopdræt i netbure, er den produktionsform af ørredkaviar der er mulig, da det ellers ikke er "økonomisk bæredygtig".

Danmarks Sportsfiskerforbund mener det er nødvendigt at tage politisk stilling til om denne produktion er samfundsmæssig bæredygtig. Hvis en produktionsform er med til at forhindre målopfyldelse i det marine miljø, og modarbejder de store offentlige investeringer i rensning af spildevand fra borgere og industri, må det klart meldes ud politisk.

Det er tankevækkende hvis man politisk accepterer, at hver husstand i snit betaler 2.500 kr. for rent vand, og det koster et tilsvarende beløb som gennemsnitstal, når samme husstands spildevand afledes til det kommunale rensningsanlæg, mens der forsat tillades udledning fra netbure i det marine miljø, uden anden rensning end dyrkning af tang og muslinger.

En bæredygtig akvakulturstrategi skal bygge på den moderne teknolog. For de moderne ferskvandsanlæg er der for opdrættet principielt ingen produktionsmæssige begrænsninger, blot udledningen holdes inden for den godkendte mængde næringsstoffer og iltforbrugende stof. Danmarks Sportsfiskerforbund arbejder for at alle havbrug skal på land i recirkulerede lukkede anlæg, men anerkender, at der kan blive tale om en kortere eller længere overgangsperiode, men det kræver naturligvis, at der er styr på opfyldelse af miljømål, hvor anlæggene placeres.

En svaghed, som ikke omtales i Udkastet er den risiko for udslip af fremmede fisk ved produktion i skrøbelige netbure, hvis der sker havarier. Vi så det senest i stormene i efteråret 2013, hvor store mængder regnbueørreder undslap, og huserede i vandløbene overalt på øerne, og i det østlige Jylland. Den negative betydning af disse udslip er ikke videnskabeligt dokumenteret, men at tro at 200.000 fisk der søger op på gydebankerne i de danske vandløb ingen virkning har, er meget vanskeligt at overbevise os om.

Danmarks Sportsfiskerforbund mener disse udslip er en trussel mod denne form for produktion, og bør medtages i Strategien.

Der er vedhæftet en kopi af "***Rethinking aquaculture to boost resource and production efficiency***", da dette skrift bør indarbejdes i strategien, og bør være et væsentligt bidrag til inspiration for politikere og andre, når den fremtidige udvikling af akvakultur i Danmark skal sættes i værk.

Lars Brinch Thygesen
Miljøkonsulent